

Sprawozdanie z XXVII Zjazdu
Stowarzyszenia „Dzieci Holocaustu” w Polsce
Miedzeszyn, 21 czerwca – 24 czerwca 2018 roku

Piątek 10:30

Nasi bohaterowie, nasze prawdy, nasze mity

Pierwszy wykład wygłosiła Anna Bikont o Irenie Sendlerowej. Jest ona autorką najnowszej biografii Ireny Sendlerowej. Opowiedziała nam o jej działalności w okresie przedwojennym, w czasie wojny i po wojnie. Mówiła jak podczas zbierania materiałów do książki trudno jej było zrozumieć motywy przedstawiania przez Irenę Sendlerową niewątpliwie bohaterskiej działalności w formie, która nie zawsze była zgodna z faktami. Irena Sendlerowa niechętnie mówiła o swoim życiu osobistym.

W książce Anna Bikont przedstawia nadzwyczaj bogatą bibliografię. Udało się jej dotrzeć do rozszanych po świecie dokumentów i do świadków tamtych wydarzeń. Na tej podstawie w swojej narracji odrzuciła mity i przedstawiła portret działaczki okupacyjnego podziemia, dzielnej i prawej kobiety.

Po wykładzie rozgorzała dyskusja, w której poruszano zarówno wątek liczby uratowanych przez Sendlerową dzieci, która często wywołuje kontrowersje, jak i pomocy niesionej Żydom przez Polaków. Odnosząc się do różnych wypowiedzi Anna Bikont zauważyła, że z natury ludzkiej wynika, że okazaną pomoc traktuje się jak coś naturalnego, a opowiada się o doznanym okrucieństwie. Natomiast spotkanie na swojej drodze dobrego Niemca było czymś tak wyjątkowym, że to się pamiętało i o tym się opowiadało.

Tomasz Prot powiedział, że przeczytał wszystkie biografie Ireny Sendler i dopiero książka Anny Bikont całkowicie go usatysfakcjonowała, bo na tle życiorysu bohaterki opisuje ona sytuację panującą w okupowanej Warszawie.

Drugi wykład wygłosiła Ewa Wierzyńska, która mówiła o Janie Karskim, o swoich osobistych kontaktach z nim i o tym, że po powrocie do Polski po długim pobycie w USA odkryła, że w kraju bardzo mało wiadomo o aktywności Karskiego w okresie wojny, jak też o jego roli w dialogu polsko – żydowskim.

2014 rok został ogłoszony rokiem Jana Karskiego i była to dobra okazja do przywrócenia pamięci o tym bohaterze. Nasz gość – Ewa Wierzyńska – odegrała w

tym bardzo ważną rolę, bo znała go osobiście i miała bogatą dokumentację związaną z jego działalnością. Jan Karski stał się także bohaterem jednego z naszych programów edukacyjnych „Pamięć dla przyszłości”. W dyskusji po wykładzie doszliśmy do wniosku, że postać Jana Karskiego nie bardzo pasuje do obecnej wizji historii.

Trzeci wykład wygłosił Wojciech Lasota, który mówił o Januszu Korczaku (Henryku Goldszmitcie). Przedstawił nam kilka mitów i całą prawdę o życiu i śmierci Janusza Korczaka.

Czwarty wykład wygłosiła Edyta Gawron, która przyjechała do nas z Krakowa. Opowiedziała nam o okolicznościach i osobistym udziale Oskara Schindlera w uratowaniu około 1200 Żydów. Oskar Schindler założył w Krakowie Niemiecką Fabrykę Wyrobów Emaliowanych, w której zatrudniał Żydów. Początkowo traktował ich jako tanią siłę roboczą, jednak z czasem roztoczył nad nimi opiekę. Kiedy zbliżał się front rosyjski, ewakuował się wraz z fabryką i zatrudnionymi w niej robotnikami na tereny niemieckie. Po wojnie wyjechał do Argentyny, a gdy ponownie zamieszkał w Niemczech, często odwiedzał uratowanych przez siebie Żydów w Izraelu.

Zmarł w 1974 roku w wieku 66 lat. W 1962 roku pozwolono mu zasadzić drzewko w Ogrodzie Oliwnym w Yad Vashem. Jednak medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata” dostał pośmiertnie dopiero w 1993 roku. Zgodnie ze swoją wolą został pochowany na katolickim cmentarzu na górze Syjon w Jerozolimie. Co roku w rocznicę śmierci jego grób odwiedzają liczni uratowani przez niego Żydzi z rodzinami.

Sobota 9:30

Walne Sprawozdawczo – Wyborcze zgromadzenie Delegatów.

Zebranie otworzyła Przewodnicząca Joanna Sobolewska-Pyz. Odczytała nazwiska osób, które w ostatnim roku odeszły. Ich pamięć uczciliśmy minutą ciszy.

Następnie Piotr Jankowerny zaproponował uchwałę dotyczącą zmian w Statucie, które polegają na likwidacji Rady Programowej oraz na zmniejszeniu liczby członków Sądu Koleżeńskiego z 5 na 3. Zgromadzenie przyjęło tę uchwałę jednogłośnie.

Pierwsze ze sprawozdań członków Zarządu mijającej kadencji wygłosiła Przewodnicząca Joanna Sobolewska-Pyz. Największym sukcesem było wydanie kolejnych tomów zbioru relacji z okresu okupacji pt. „Dzieci Holocaustu mówią ...” wraz z ostatnim, który jest kompilacją fragmentów wybranych opowiadań, zamieszczonych w poprzednich tomach i ma tytuł „Nie mogliśmy pojąć, dlaczego ...” (wybór i opracowanie Anna Kołacińska-Gałązka). Dzięki staraniom przewodniczącej ten tom jest już

przetłumaczony na język angielski i wydany. Przewodnicząca jest też inicjatorką nowego projektu pt. „Zapis pamięci”, polegającego na przeniesieniu wszystkich relacji „dzieci Holocaustu” do Internetu.

Działalność Stowarzyszenia została wielokrotnie uhonorowana prestiżowymi nagrodami. Wystawa „Moi żydowscy rodzice, moi polscy rodzice” po raz pierwszy pokazana w 2015 roku w muzeum POLIN wędruje po świecie i wszędzie wzbudza ogromne zainteresowanie. Programy edukacyjne to nie tylko „Pamięć dla przyszłości”, ale także spotkania naszych członków z młodzieżą szkolną w muzeum POLIN i spotkania indywidualne w szkołach.

Po tym sprawozdaniu, przyjętym brawami, nastąpiły sprawozdania skarbnika – Aleksandry Kaniuki i Komisji Rewizyjnej. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej odczytała przewodnicząca Anna Bielecka. W konkluzji zaproponowała udzielenie Zarządowi absolutorium. W głosowaniu zgromadzenie przyjęło ten wniosek jednomyślnie.

Następnym punktem zebrania były wybory Zarządu Stowarzyszenia „Dzieci Holocaustu” na lata 2018 - 2021.

W pierwszej kolejności podano kandydatury na stanowisko przewodniczącego. Zostały zgłoszone dwie osoby: *Aleksandra Leliwa-Kopystyńska i Anna Drabik.* Każda z kandydatek przedstawiła swój program prowadzenia Stowarzyszenia.

Przed głosowaniem zgromadzeni wybrali Komisję Skrutacyjną w osobach:

- Janina Dudek – przewodnicząca
- Teresa Bielecka-Ćwiertka
- Krystyna Szymańska-Szaruch

W oczekiwaniu na wynik głosowania trwała dyskusja na różne tematy.

Komisja Skrutacyjna odczytała protokół z liczenia głosów oddanych w wyborze przewodniczącej Stowarzyszenia. W głosowaniu uczestniczyło 50 osób, oddano 50 ważnych głosów.

Aleksandra Leliwa-Kopystyńska uzyskała 32 głosy,

Anna Drabik uzyskała 18 głosów.

Nowo wybrana przewodnicząca podziękowała za okazane jej zaufanie i obiecała, że go nie zawiedzie.

Anna Bielecka podziękowała odchodzącemu Zarządowi za dotychczasową pracę na rzecz Stowarzyszenia, po czym przystąpiliśmy do wyboru członków nowego Zarządu.

Komisja Skrutacyjna stwierdziła, że w głosowaniu wzięło udział 50 osób i że wszystkie oddane głosy są ważne. W wyniku głosowania **do Zarządu** weszły następujące osoby:

1. Krystyna Budnicka
2. Anna Drabik
3. Jadwiga Gałązka
4. Piotr Jankowerny
5. Marian Kalwary
6. Aleksandra Kaniuka
7. Tomasz Prot

W kolejnych głosowaniach wybraliśmy **Komisję Rewizyjną** w osobach:

1. Anna Bielecka
2. Ludwik Górski
3. Arnold Lurie

Oraz **Sąd Koleżeński**:

1. Zbigniew Fronczyk
2. Krystyna Szymańska-Szaruch
3. Janina Dudek.

Na tym zakończyły się wybory nowych władz Stowarzyszenia na lata 2018 – 2021.

W ostatnim okresie odbyły się też wybory do Władz Oddziałów. I tak nowymi Przewodniczącymi Oddziałów zostały:

- Linadia Kurpiewska – Gdańsk
- Anna Grygiel-Huryn – Kraków
- Katarzyna Andrejew – Łódź
- Irena Gawel – Wrocław.

Łącznicy w naszej pracy pełnią nadzwyczaj ważną funkcję, bo docierają do członków, którzy często nie mają żadnej innej możliwości uczestniczenia w naszym życiu. Wymieniamy ich tu jedynie z imienia i nazwiska, co nie oznacza, że nie doce-

niamy ich pracy. To nie jest funkcja z wyboru, jedynie z dobrej woli samych łączników. A są nimi następujące koleżanki i koledzy:

- Lidia Dźwinka
- Zbigniew Fronczyk
- Jadwiga Hreniak
- Wiesław Różycki
- Bartłomiej Szczepiński
- Piotr Sztyma

Kolejnym punktem zebrania były sprawozdania przewodniczących Oddziałów. Jako pierwsza zabrała głos Katarzyna Andrejew, która opowiedziała o działalności koleżanek i kolegów z Oddziału Łódzkiego. Comiesięczne spotkania, na które przychodzi po kilkanaście osób, cieszą się powodzeniem, członkowie biorą udział w do- rocznych uroczystościach, takich jak rocznica likwidacji getta łódzkiego, dni pamięci o Holokauście, dni pamięci o Sprawiedliwych i w innych podobnych.

Po owacyjnie przyjętej relacji z działalności Oddziału Łódzkiego, Joanna Sobolewska-Pyz powiedziała, że to, iż pisemnie sprawozdania są umieszczone w Kronice nie zwalnia ze swobodnego opowiedzenia, czasami pochwalenia się aktywnością na swoim terenie. Dzięki ustnemu sprawozdaniu jesteśmy bardziej razem, bo przecież w pewnym sensie jesteśmy rodziną.

Kolejną osobą, która mówiła o działalności swojego Oddziału była Irena Gawęł. Mimo że na liście jest ponad 40 członków, to z racji zamieszkania w odległych miejscowościach, na spotkania przychodzi po kilkanaście osób. Niektórych przewodnicząca zna tylko z nazwiska. Czasami spotkania odbywają się w synagodze. W ostatnim okresie jednym z zaproszonych gości była Patrycja Dołowy, kiedy indziej Wrocław odwiedziła Ewa Spaczyńska. Były też spotkania połączone z dyskusją i pokazami filmów izraelskich. Członkowie Oddziału spotykają się ze Sprawiedliwymi, w razie potrzeby pomagają im. W tej chwili jest ich tylko pięcioro. W konkluzji powiedziała, że Zjazd jest bardzo miłym wydarzeniem, bo tu czujemy się swobodnie, jest miła atmosfera w przeciwieństwie do coraz bardziej zagęszczającej się atmosfery z objawami antysemityzmu na zewnątrz.

Irena Gawęł poruszyła też sprawę składek członkowskich. Członkowie Oddziału apelują o równy podział składki między Zarząd i Oddziały – po 35 zł. Była mowa o coraz liczniejszej grupie osób, które nie płacą składek, ale w tej sprawie jesteśmy

bezradni. Na temat składek głos zabrała nowo wybrana przewodnicząca i zaproponowała podniesie wysokości składki do 80 zł rocznie i podziału jej po połowie między Zarząd Główny i Oddziały. Piotr Jankowerny przeczytał treść uchwały, która precyzuje, że ta zmiana wejdzie w życie od roku 2019. Obecni na zebraniu delegaci większością głosów przyjęli tę uchwałę, tylko 7 osób było przeciwnych a 2 osoby się wstrzymały.

Głos zabrała jeszcze Linadia Kurpiewska, przewodnicząca Oddziału Gdańskiego, która krótko opowiedziała o najważniejszych wydarzeniach z jej terenu. Następnie, po krótkiej dyskusji o tym czy mamy wysłuchać sprawozdania z Krakowa mimo wcześniejszego opuszczenia zebrania przez przewodniczącą Oddziału, głos zabrała Anna Bielecka, która opowiedziała o tym co ostatnio wydarzyło się na ich terenie.

Po przerwie wysłuchaliśmy jeszcze po kilka słów sprawozdania z pracy członków Zarządu, Krystyny Budnickiej i Tomasza Prota. Piotr Jankowerny mówił o swoich bojach (w kilku wypadkach zwycięskich) o renty kombatanckie dla naszych członków. Na zakończenie o swojej pracy opowiedziała też Jadwiga Gałązka.

Niedziela – 10:00

Na wstępie Joanna Sobolewska-Pyz podziękowała za sześcioletnią współpracę, żeby nie powiedzieć dwudziestosześcioletnią, bo tyle lat działa w Stowarzyszeniu. Po czym nastąpiła swobodna wymiana opinii.

Na pożegnanie odchodząca Przewodnicząca dostała piękny bukiet kwiatów.

Na podstawie zapisu z dyktafonu opracowała Aleksandra Leliwa-Kopystyńska, sekretarz Zarządu Głównego.